1938 ий 18 МАЙ № 43 (426) Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эллаcэ пролэтар-шамыч, ушныза!

Рвэзэ коммунист

ВЛКСМ Маробком дэн Горком орган

ФИЗКУЛЬТУР ДЭН СПОРТ ПАШАМ ВИЙАҤДАШ

Большэвистский партий дэн совэтский правитэльствэ молодьожым пэҥгыдэ кап кыланым ышташ, физичэский сайын воспитатлэн кушташ кугу вниманьэ дэнэ полшэн шогат.

Эртышэ тэлэ спортивный сэзонышто мэмнан Марий рэспубликысэ физкультурник-шамыч Москошто лийшэ Всэсойузный колхозный спартакиадыштэ кумышо вэрым налыныт.

Тидэ ийлаштэ мэмнан рэспубликыштэ йатыр самырык физкультурник-шамыч Васильйэв, Рэчкин, Кузнэцова, Загайнова, Кондратьэва, Казаринов да молат кушкыныт. Рэспублик кӧргыштӧ тидэ посна физкультурник-шамычын сэҥымашышт дэнэ нимо сэмынат моктанэн огына кэрт. Физ культур дэн спорт пашаштэ альэ ситыдымаш-шамыч улыт. Буржуазный националист да моло калык тушман кашак шакшэ кидыштым шуйэн, физкультурный пашаштат йатыр врэдитлэн шогэныт.

Марий АССР Исполком пэлэнсэ физкультур дэн спорт паша ыштышэ комитэт пашажым вачарын ыштэн шога. Тидым тыгай факт дэнэ ончыкташ лийэш. 1937—38 ийыштэ чыла вид дэнэ улыжат ГТО значоклан нормым 328 йэҥ гына сдатлэныт. А вэт ГТО значоклан нормым сдатлымаш физкультурный организацийын тӱҥ пашажэ лийын шогэ. Тидэ важный пашам—молодьож коклаштэ ГТО значоклан нормым сдатлымашым кӱрлмӧ.

Кызыт кэҥэж спортивный сэзон тӱҥалын гынат, физкультур пашам альэ массовый движэньэш савырымэ огыл. „Красный стекловар", „Мариец" йандау заводышто да моло производствыштат физкультурный пашам начар шыдымэ. Посна районлаштэ райисполком пэлэнсэ физкультур дэн спорт пашам ыштышэ уполномочэнный-шамычат У-Торйал—Шубин, Пэктубайэво—Казаков, Морко—Пэтров йолтэшмыт пашаштым пэш начарын ыштат. Нинэ ончыктымо районлаштэ колхоз пэлэнсэ физкультурный кружок-шамыч йатыржэ кагаз ӱмбалнэ гына шотлалтыт. Тидэ факт-шамыч МАССР Исполком пэлэнсэ физкультур дэн спорт паша комитэтын конкрэтнэ вуйлатыдымашыжым ончыкта.

Комсомольский организаций-шамычын физкультур кровный пашажэ лийын шогыман. Тугэ гынат ВЛКСМ райком сэкрэтарь - шамыч У-Торйал—Чэгайэв, Пэктубайэво—Потапов, Морко—Пэтров да моло комсомольский организацийын руководитэльжэ - шамычат ӱлыл комсомольский организаций-шамычлан физкультурный пашам сайын шындаш—конкрэтнэ полшымашышт укэ. ВЛКСМ райком бӱрошто физкультур паша нэргэн вопрос пэш шуэн ончалтэш. Умбакыжэ нимо сэмынат пашам тыгэ кодаш огэш лий. Кызытак чыла комсомольский организацийлан физкультурный пашам кӱшыл вэрыш шындаш полшыман. Кэҥэж жаплан физкультур дэн спорт паша мэроприйатий нэргэн вопросым ВЛКСМ райком бӱрош да комсомольский погынымашэш ончэн налын пашам ышташ пижман. Физкультур дэн спорт совэтский молодьожын йӧратымэ спортшо улэш. Тэний кэҥэж сэзонышто физкультур дэн спорт пашаштэ социалистичэский сорэвнованым шарэн, физкультур спорттыш молодьожым шӱдӧ дэн угыч шупшын, у сэҥымаш-шамычым ыштыман.

ВЛКСМ ОБКОМЫН III-шо ПЛЭНУМЖО ЛИЙЭШ

1938 ий 25 майыштэ ВЛКСМ Маробкомын III-шо очэрэдной плэнумжо почылтэш.

ОНЧЫШАШ ПАША:

1. Комсомольский организаций-шамычын РСФСР дэн МАССР Вэрховный Совэтыш сайлымашым эртарымаштэ участвоватлымышт—*Йурин дэн Морко райкомол сэкрэтарь-шамычын докладышт.*
2. Комсомольский организаций-шамычын кушмышт нэргэн—*Торйал дэн Пэктубай райкомол сэкрэтарь-шамычын докладышт.*
3. ВЛКСМ ЦК V-шэ плэнумын пунчалжым, комсомол гыч комсомолэц-шамычым лукмо годым комсомольский организаций-шамычын йоҥылышышт нэргэн ВЛКСМ гыч лукмо-шамычын апэлльацийышт дэк формальнэ-бӱрократичэский отношэньэ нэргэн да нинэ ситыдымаш-шамычым корандымэ шотышто мэр шуктэн толмо нэргэн—*Йошкар-Ола горком, Кырык-Марий райкомол да Марбумкомбинатысэ комсомольский комитэт сэкрэтарь-шамычын докладышт.*

Плэнумыш ВЛКСМ Обком плэнумын чыла члэнышт да кандидатышт, ВЛКСМ райкомол сэкрэтарь-шамыч да ВЛКСМ Обком рэвизионный комиссийын члэнжэ-шамыч ӱжылтыт.

ВЛКСМ ОБКОМ.

80

Комсомолэц Тэрэхов П. Н.—Шуйбэльак участкысэ агитколлэктивын руководитэльжэ. Тудым шукэртэ огыл У-Торйал колхозный школын вуйлатышыжлан выдвигатлэныт. Пурла гыч комсомолка Бакулина Е.—Торйал почто пашайэн-шамыч коклаштэ избиратэльный закон тунэммэ кружокым вуйлата. Фото Овэчкинын.

СССР шэмэр-шамыч сойузный дэн автономный рэспубликласэ Вэрховный Совэт дэпутатыш кандидатлан социалистичэский родинан эн сай йэҥыштым выдвигатлат

Лэнинград оласэ Володарский избиратэльный округ

Ворошилов лӱмэш заводысо пашазэ дэн служащий шамычын погынымаштыжэ РСФСР Вэрховный Совэт дэпутатыш кандидатлан

Иосиф Виссарионович СТАЛИН йолташым

выдвигатлэн.

* * *

Лэнинградын прэдвыборный погынымашлаштыжэ

„Красный инструмэнтальщик" заводын общэзаводской прэдвыборный погынымашыжэ РСФСР Вэрховный Совэт дэпутатыш Смольный избиратэльный округ дэч кандидатлан Сталин йолташын эн лишыл соратникшым, кӱртньӧ гай оборона наркомым, Совэт Ушэмын пэрвой маршалжэ

Климэнт Йэфрэмович ВОРОШИЛОВЫМ

выдвигатлаш йэдинодушно пунчалын.

Моско оласэ Коминтэрновский избиратэльный округ

И. В. Сталин лӱмэш „Правда" газэт типографийысэ пашазэ, пашазэ ӱдрамаш, инжэнэр, тэхник да служащий шамыч прэдвыборный погынымаш РСФСР Вэрховный Совэт дэпутатыш кандидатлан

Вячэслав Михайлович МОЛОТОВЫМ

выдвигатлэн. Погынымаштэ 3000 йэҥ лийын.

* * *

Моско оласэ Бауманский избиратэльный округ

Л. М. Каганович лӱмэш 1 № „Мосбелье" фабрикысэ пашазэ, пашазэ ӱдрамаш, инжэнэр, тэхник да служащий-шамычын прэдвыборный погынымашышт РСФСР Вэрховный Совэт дэпутат кандидатлан

Андрэй Андрэйэвич АНДРЭЙЭВЫМ

палэмдэн. Погынымаштэ 1100 йэҥ лийын.

Калыкын эн сай эргыжэ-шамычым—Украинын Вэрховный Совэтышкыжэ

Украинын столицыштыжэ „Большевик" машиностроитэльный завод коллэктивын прэдвыборный погынымашыжэ пэш кугу кумыл вӧлталтмаш дэнэ эртэн. Погынымаштэ 3500 йэҥ лийын.

Шоҥго пашазэ, стахановэц Е. К. Крикуха йолташ шкэнжын выступлэньыштыжэ тыгэ каласыш:

— Мэмнан пэлэдшэ социалистичэский Украинан Вэрховный Совэт дэпутатышкыжэ кандидат - шамычым выдвигатлымэ лӱмэш прэдвыборный погынымашкэ мэ йывыртэн толын улына. Дэпутатыш пэрвой кандидатлан мый мэмнан шэргакан, шокшын йӧратымэ вождь дэн таҥ Иосиф Виссарионович Сталиным выдвигатлаш тэмлэм.

Моткоч кугу нӧлталтмаш дэнэ погынымаш УССР Вэрховный Совэт дэпутатыш кандидатлан И. В. Сталин, В. М. Молотов, Л. М. Каганович, К. Е. Ворошилов, А. И. Микойан, Н. И. Йэжов, Н. С. Хрущэв, М. А. Бурмистэнко, Д. С. Коротчэнко, А. И. Успэнский дэн С. К. Тимошэнко йолташ - шамычым выдвигатлаш пунчалын.

Погынымаш Сталин йолташлан саламым колтэн.

БЭЛОРУССКИЙ ССР ВЭРХОВНЫЙ СОВЭТ ДЭПУТАТЫШ ПЭРВОЙ КАНДИДАТ-ШАМЫЧ

Минскыштэ БССР Вэрховный Совэт дэпутатыш кандидат-шамычым выдвигатлымэ лӱмэш прэдвыборный погынымаш-шамыч эрталтыт. Л. М. Каганович лӱмэш обувной фабрик пашазэ-шамычын прэдвыборный погынымаштэ 1420 йэҥ лийын. Погынымаш БССР Вэрховный Совэт дэпутатыш кандидатлан И. В. Сталиным, В. М. Молотовым, Л. М. Кагановичым, М. И. Калининым, К. Е. Ворошиловым, Н. И. Йэжовым, КП(б)Б ЦК сэкрэтарь А. А. Волковым, БССР ЦИК прэдсэдатэль обязанностьым шуктышо Н. Я. Натальэвичым, БССР внутрэннэ паша нарком В. Д. Бэрманым выдвигатлаш йэдинодушно пунчалын.

РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмаш

КОМСОМОЛЬСКИИ ОРГАНИЗАЦИИ ВЫБОРЛАН ИАМДЫЛАЛТМАШТЭ

Косолоп комсомольский организаций районный партоpганизаций да ВЛКСМ Обкомын вуйлатымышт почэш СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ кугу полышым пуэн. Комсомолэц-шамыч кокла гыч чылажэ 130 йэҥ агитаторлан да чтэцлан ыштэн. Нунын кокла гыч шукышт пашам сайын ыштэн моштымыштым ончыктышт.

Пашаштэ Лэнин-Сталин партийлан прэданностьым ончыктышо эн сай агитатор, комсомолэц-шамычым Аристовым, Нэустроэвым, Мосоловам, Бурковым, Фадэйэвым, Антоновам, Свинцовым, молымат ВКП(б) члэныш кандидатлан приниматлымэ.

СССР Вэрховный Совэтыш сайлымашым эртарымаш РСФСР дэн МАССР Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмаштэ молодьожын политичэский активностьшым эшэ кӱшкö нöлтэн. Тидым комсомольский организацийын кушмыжо ончыкта. Ныл тылзэ жапыштэ комсомол радамыш 400 йэҥым пуртымо, тыгакак 25 гыч 52 колхозный комсомольский организаций мартэ кушко. Комсомольский организаций тугак колхозный молодьож коклаштэ воспитатэльный пашам виийандэн.

Выборым сайын эртарашлан ВЛКСМ райком 10 кэчаш курс гоч 30 комсомолэцагитаторым да лу дэнэ молодьожым туныктэн луктын. РСФСР дэн МАССР Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмаштэ комсомольский организаций 69 комсомолэцым агитаторлан, 105 комсомолэцым чтэцлан да 30 комсомолэцым окружной дэн участковый избиратэльный комиссий члэнлан выдвигатлэн.

Тугэ гынат альэ избиратэльный законым избиратэль-шамыч к о к л а ш т э умылтарымаштэ ситыдымаш шуко уло. Райкомол тидэ пашашкэ чыла комсомолэц-шамычым мобилизоватлэн огыл. Садланак „Пэрэлом" колхоз пэлэнсэ комсомольский организаций (сэкрэтарь—Кочэрин) „Танк", „Ким", „Энэр" колхозласэ комсомольский организацийлаштэ и з б и р а тэльный законым умылтарымаштэ пашам путырак начарын шындымэ. Колхозлашкэ колташ ыштымэ пропагандист-шамыч Новосьолов, Иванов, Трофимов, Смышльайэв, Микрьуков колхозышто альэ ик канат лийын огытыл, а райкомол комсомольский поручэньэ шуктымым ок трэбуйтлэ.

РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмаштэ комсомольский организацийлан активнын участвоватлыман. РСФСР дэн МАССР Вэрховный Совэтыш сайлаш й а м д ы л а л т м а ш т э комсомольский организаций партийный организацийлан сэрйозный полышым пуман.

П. Рудаков.

АГИТАТОР-ШАМЫЧ

„Элнэт" колхоз (Сотнур район) пэлэнсэ пэрвичный комсомольский организацийыштэ сэкрэтарьлан Логинова Анна пашам сайын ышта. Тудо к о м с о м о л эц-шамычын пумо отвэтствэнный пашам уло кумылжо дэнэ пижын. Ик тылзэ коклаштэ 10 нэсойузный молодьожым комсомол радамыш пуртымо. Нинын коклаштэ шукыжо стахановэц, тракторист да СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ жапыштэ массэ коклаштэ пашам активнэ ыштышэ-шамыч улыт.

К ы з ы т комсомолышто шогыдымо рвэзэ, ӱдыр-шамыч коклаштэ политиковоспитатэльный пашам виiандымэ. Колхозник - шамычлан РСФСР Вэрховный Совэт дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньым туныкташ 10 суртлан ик комсомолэц гыч—чылажэ 12 комсомолэцым пэнгыдэмдымэ. Агитатор-шамыч коклаштэ соцсорэвнованьэ кумдан шарлэн. Заньатийым эртарашлан литэратур ситыдын уло.

Бэрэзин Клиш.

САИЛЫМЭ КЭЧЫМ ИАМДЫЛАЛТЫН ВАШЛИИЫНА

„Йошкар Урэм" колхозышто (Пэктубай район) комсомольский организацийым йанварь тылзыштэ организоватымэ. Тунам организацийыштына 3 йэҥ гына ыльэ. Нэсойузный молодьож коклаштэ воспитатэльный пашам ыштымэ дэнэ комсомольский организаций 12 комсомолэц мартэ кушко.

Комсомольский организаций чыла политичэский да хозяйствэнный пашаштат ончыл вэрым налжэ манын Лэнин лӱм колхоз пэлэнсэ комсомольский организаций дэнэ соцдоговорым заклъучатлышна.

Кызыт мэ колхозыштына кӱкшö шурно вэрч кучэдалшэ кум звэнам организоватлышна. Тужэч йытын звэнам комсомолка Соколова Катьа вуйлата.

Шошо ага жапыштэ комсомолэц-шамыч колхозник-шамыч дэнэ агитацэ пашам сайын ыштэныт. Комсомолэц-агитатор-шамыч Соколов, Рьабинин, Бэльайэв, Лэбэдэв, молат бригадылаштэ мэждународный положэньэ нэргэн кутырмашым организоватлэныт, йӱкын газэтым лудыныт. Сандэнак мэмнан колхоз Кадэм йал совэт кӧргыштö ончыл вэрым нальэ.

Политик тунэммашым сайын организоватлышна. Пропагандист Иагодаров заньатийым йамдылалт толэш.

РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмаштэ колхозышто комсомолэц-шамыч агитаторлан ыштат. Агитатор - шамыч Лэбэдэв, Соколов, Рьабинин моло комсомолэц-шамычлан колхозник-шамыч дэнэ пашам ыштымаштышт примэрым ончыктат.

Мэ сайлымэ кэчым йамдылалтын вашлийына.

Комсомольский комитэт сэкрэтарь—**Г. З. Лэбэдэв.**

СТАХАНОВКА САВАТЭЙЭВА—УЧАСТКОВЫИ ИЗБИРАТЭЛЬНЫИ КОМИССИИЫН ЧЛЭНЖЭ

Саватэйэва Татьйана Максимовналан 19 ий вэлэ гынат, тудо колхозышто кугу авторитэтым н а л ы н, кок ий годсэк стахановка.

Пашаштэ примэрым ончыктэн шогымыжланак Саватэйэва йолташым „Марий-Кундэм" колхозын (Роҥго район) колхозникшэ-шамыч Манан-мучашский участковый избиратэльный комиссий члэнлан выдвигатлышт.

—Мый избиратэль-шамычын ӱшанэн пумо тидэ кугу отвэтствэнный пашам чэсть дэнэ шуктэм—манэш

Шошо ага жапыштэ Саватэйэва куралмаштэ кэчаш нормым 150-180 процэнтлан тэмэн толэш, колхозышто ончыл вэрым налын шога.

Шигайэв.

Избиратэль-шамычын активностьышт кушкэш

11-шэ избиратэльный участкысэ (Йошкар-Ола, 2-шо №-ан аптэкоуправлэньэ) избиратэль-шамыч РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлаш виийан йамдылалтыт. Нуно кугу жэланий дэнэ избиратэльный законым тунэмыт. Избиратэль-шамыч дэнэ фэвраль тылзэ гыч чылажэ 15 заньатий эртаралтын. Избиратэль-шамыч сайлаш йамдылалтмэ дэнэ пырльа шкэньыштын производствэнный показатэльствыштым нöлтат.

Блинов.

АГИТАЦИИ ПАШАМ ЙÖРАТЭМ

Мый Торйал район Ибрай-Сола йалыштэ агитаторлан ыштэм.

Колхозник - шамыч коклаштэ агитаций пашам мый СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ кампаний тӱҥалмэ годымак ышташ тӱҥалынам. Тидэ пашам млаэнэм комсомольский организаций ӱшанэн пуэн. Сандэнак тудо пашам мый чэсть дэнэ шукташ тыршэм.

СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ годым мыйын йалысэ избиратэльэмшамыч сайлымэ вэрыш эн организованно толыныт.

Кызыт РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньэ тунэммэ кружокышто избиратэльный закон дэн Конституцийым туныктэм. Мыйын кружокышкэм избиратэль-шамыч: шоҥго-шамычат, самырык избиратэльшамычат куанэн коштыт.

Вашкэ РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлымаш историчэский кэчэ шуэш. Кызыт мэ избиратэльный кампанийын эн отвэтствэнный этапышкыжэ — РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш дэпутатлан кандидат-шамычым выдвигатлымаш лишэмэш. Коммунист дэн бэспартийнэ блокын кандидатшын вэрч шкэ участкысэ чыла избиратэльэм-шамычым отлично йамдылэм.

Комсомолэц-агитатор **Бастраков Г.**

ТУНЫКТЫШО-ШАМЫЧ ПАШАМ ЙÖРАТЭН ЫШТАТ

Торйал район, Тошто-Торйал кыдалаш школышто туныктышо - шамыч РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньым да Сталинский Конституцийым Тошто-Торйал йал совэтысэ колхозник дэн колхозница-шамычлан умылтарат.

Тидлан йал совэт мучко чылажэ 13 кружокым организоватлымэ. Нинэ кружоклаштэ кызыт 7 кана гыч заньатийым эртарэныт. Тидлэч посна бригадылаштэ чтэц - шамычым ойрымо. Агитатор-шамыч кружковый заньатий эртарымэ дэч посна шоҥго колхозник дэн колхозница-шамычлан дэк миййн умылтарымым ыштат.

Комсомолэц-агитатор-шамыч Горбунов, Вэсэлов, Коновалов йолташмыт агитационно пашам сай шындэныт. Шкэ пашаштым моштэн ыштат. Выборлан йамдылалтмэ пашам сэльком прэдсэдатэль Йамайэв С. Я. сайын вуйлата. Тугэ агитатор-шамычын заньатийыш коштэш, нунылан кӱлэш указанийым, полышым пуа.

Тугэ гынат ситыдымаш шуко уло. Альэ мартэнат тэхничэский служащий-шамыч коклаштэ положэньэ тунэммашым организоватлымэ огыл. Нуным заньатийыш кызытак шупшман.

Р. Ондрэ.

САЙЛАШ ЙАМДЫЛАЛТМАШТЭ ВИИАН ПОЛШАТ

РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмаштэ Кагановин лӱм колхоз пэлэнсэ комсомольский организаций (Сотнур район) массэ коклаштэ пашам сай ышта. Комсомолэц-шамыч чыланат агитаций пашам ыштат. Нунын кокла гыч Матвэйэв йолташ агитаций пашам поснак сайын ыштэн шога. Тудо комсомол радамыш 1937 ийыштэ вэлэ пурэн гынат, колхозный массэ коклаштэ кугу авторитэтым налын. Тудо колхозник-шамыч дэнэ пашам сайын ыштэн шога. 1936 ий гыч колхоз прэдсэдатэльлан пашам ышта. Колхозник-шамыч тудым йöратыт. Тудо СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ участковый избиратэльный комиссий прэдсэдатэльын замэститэльжылан ыштэн. Массэ дэнэ пашам ыштымыж дэнэ пырльак Матвэйэв йолташын политичэский образованьыжэ кушкэш.

Кызыт Матвэйэв йолташ МАССР Вэрховный Совэтыш сайлышашлан Сотнурский 61 №-ан Окружной избиратэльный комиссийын члэнжэ.

Тыгак комсомолэц Гаврилов, Пэтров И., Пэтров Н. агитаторлан пашам ыштат. РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньым туныктымо кружокым вуйлатат. Тид дэч посна колхозник - шамыч коклаштэ пасушто агитаций пашам ыштат, мэждународный положэньэ нэргэн умылтарат.

Сайлымашлан йамдылалтмэ дэнэ пырльа комсомольский организацийат кушкэш. Кызыт тидэ организацийыштэ 22 комсомолэц шотлалтэш. Комсомолэцшамыч политзаньатийыш сайын йамдылалт толыт, чыданат конспэктым ыштат. Комсомольский комитэт сэкрэтарь Кэльдышэв И. йолташ комсомольский комитэтым вуйлатымэ дэч посна пропагандистлан ышта. Шкэ почотно пашажым сай ыштэн шога.

С а й л а ш йамдылалтмэ кампаньыштэ нэсойузно молодьожынат активностьышт кушкэш. Нуно агитаций пашам сайын ыштат.

Комсомол комитэтын ситыдымаш пашажэ тидэ нэсойузный ӱдрамаш молодьож дэнэ пашам ситыдымын ыштымаш. Ӱдыр кокла гыч комсомол радамыш йатыржым пурташ лийэш, но нуным альат комсомолыш пурташ огыт йамдылэ.

Иванов В. И.

ФИЗКУЛЬТУРА КОМСОМОЛЬСКИЙ ОРГАНИЗАЦИЙ-ШАМЫЧЫН КРОВНЫЙ ПАШАШТ

ФИЗКУЛЬТУР ПАШАМ САЙЭМДЫМАН

Тэлэ спортивный сэзонышто эртышэ рэспубликанский колхозный спартакиадыштэ Сотнур районысо физкультурник - шамыч пэш сай рэзультатым ончыктышт.

„У йал" колхоз пэлэнсэ (Пэтьйал йал совэт) физкультурный кружок члэншамыч районышто вэлэ огыл, чумыр рэспубликыштат палымэ лийыч.

Тугэ гынат, физкультур дэн спорт пашам вуйлатышэ рэспубликанский комитэтын уполномочэнныйжэ Панин йолташын пэш эркын тарванылмыжэ дэнэ кэнгэж сэзонышто паша томам ышталтэш. Тидым йатыр факт-шамыч дэнэ пэнгыдэмдаш лийэш.

Сотнур райцэнтрыштэ молодьож шуко, но тудым физкультур пашашкэ шупшмо огыл. Тыгак колхозласэ физкультурный кружок-шамычымат вуйлатымаш, нунылан полшымаш укэ.

Пытартышлан Панин нэргэн поснак каласаш кÿлэш. Алье мартэн райцэнтрэш ик общэствэнне командымат организоватлэн огыл. Райисполком пэлэн „Октьабрь" командым организоватлэна манын, ойлэн гына коштэш. А пашажэ нимат ок кой.

Кодшо тэлым эртышэ рэспубликанский колхозный спартакидыштэ пэрвой вэрыш лэкмылан 460 тэнгэ дэнэ прэмироватлалтынат да оксаж дэнэ 15 пар майкым, 8 пар шиным, йэчым да моло спорт инвэнтарым налмэ ылье. А кызыт спорт инвэнтарь-шамыч пэш шагал кодыныт. Панин палымыжэ-шамычлан пуэдэн пытарэн. Платонов йолташ район кöргыштö эн талэ физкультурник гынат, тудлан нимомат пуэн огыл. Смирнова сорэвнованыйлаштэ пэш шагал участвоватлэ гынат, лишыл йолташыжлан кöра лыжный костьумым подаритлэн.

12 майыштэ Сотнур райцэнтрэш Швэрник лÿмэш кросс эртыш. Тушто 85 физкультурник участвоватлыш. А районышто эн кугу командылан „Красный стекловар" командэ шотлалдэш, нунын кокла гыч 12 физкультурник - шамыч кроссыш т о л ь ы ч гынат ышт участвоватлэ, столовойышто гына кочкын уто расходым вэлэ ыштэн кийэныт.

Район кöргыштö „У йал" колхозный к о м а н д э дэн Литвинов лÿмэш колхоз (Сотнур йал совэт) командэ чыла сорэвнованьыштат пэрвой вэрым налшаш улыт, нунылан спорт инвэнтарь дэнэ вэлэ снабжатлаш кÿлэш.

ВЛКСМ Сотнур райкомат физкультур пашам вуйлатымаштэ нимыньарат моктанэн ок кэрт. Молодьожым физкультурный общэствыштэ, коллэктивыштэ воспитатлымаш паша ок ышталт. Комсомол организаций тидэ паша дэч öрдыштö шога. Сандэнэ ГТО дэн БГТО значоклан нормым сдатлымаш паша пытырак начар кайа.

Сотнур ВЛКСМ райкомоллан райисполком пэлэнсэ физкультур дэн спорт комитэтын уполномочэнныйжылан физкультур пашам тÿнг гычак сайэмдыман.

Бэрэзин Клиш.

„Комсомольская правда" лÿмэш кросс

13 майыштэ МАССР Исполком пэлэнсэ физкультур дэн спорт паша рэспубликанский комитэт да ВЛКСМ Обком бÿро „Комсомольская правда" лÿмэш мэмнан рэспубликыштэ кроссым эртараш пунчалым луктыныт. Йошкар-Олаштэ, район кöргыштö: Иурин, Звэнига, Козмодэмйанскыштэ кросс 24 майыштэ, а кодшо моло районлаштэ кросс 29 майыштэ эртаралтэш.

Кросс эртарымын задачыжэ: шэмэр - шамычым ГТО значоклан нормо сдатлымашкэ ш у п ш а ш, сай куржшо-шамычын мастарлыкыштым нöлтымаш да кыдалаш да кужу дистанцийыш куржмаштэ у спортсмэн-шамычым выйавитлаш, кроссышто учэбнэспортивнэ общэствын да физкультурный коллэктивын паша итогыштым ончымаш лийэш.

Тидэ задачым шукташлан кажнэ райкомол сэкрэтарьлан, комсомольский комитэт сэкрэтарьлан, физкультур дэн спортын уполномочэнный дэн инструкторлан кроссын массовый по л и т и ч э с к и й значэньыжэ нэргэн, физкультурын чыла хозяйствэнный дэн культурный илышыштэ полшымыжо, мэмнан социалистичэский родиннам аралаш йамдылалтмаштэ кÿлэшан паша нэргэн умылтарашыжэ кÿлэш.

Комитэтын да ВЛКСМ Обком бÿрон рэшэныжыт почэш кажнэ добровольно спортивнэ общэствын чыла прэдсэдатэльышт, р а й и с полком пэлэнсэ физкультур паша дэнэ уполномочэнныйышт ВЛКСМ район дэн комитэтын сэкрэтарьышт 19 май мартэ комсомолэц дэн физкультурник-шамычын общий погынымашыштым погышаш улыт, тушто кросслан йамдылалтмэ нэргэн вопросым да Швэрник йолташ лÿмэш кросс эртарымын итогыштым ончышаш улыт.

Швэрник йолташ лÿмэш кросслан начар йамдылалтмын причинжым ушыш налын мланна „Комсомольская правда" лÿмэш кросслан вийан йамдылалтман. Тыштэ эн ончычак рэспубликанский физкультур дэн спорт пашам ыштышэ комитэтлан вийан пашам ыштман.

Кросслан комсомольский дэн физкультурный организаций-шамычын п ы р л ь а йамдылалтмышт гына „Комсомольская правда" лÿмэш кроссым сайын да организованнэ эртарэн кэртына.

А. Зонов.

Сойузный пашам сайэмдыман

Шэнгшэ йал совэт кöргыштö (Морко район) молодьож 500 йэнг мартэ шотлалтэш. Тугэ гынат молодьож коклаштэ паша пэш начар ышталтэш. Комсомольский организаций молодьожым ок вуйлатэ. „Ушнымаш" колхоз пэлэнсэ комсомол комитэт сэкрэтарь Максимов Николай комсомольский комитэтым ок вуйлатэ. Тугак нэсойузный молодьож коклаштат пашам ок ыштэ. Тыгакак физкультур пашамат сайын шындымэ манаш ок лий.

Райкомоллан тидэ организацийыш утларак ончалман. **Колхозник.**

Сорэвнованьэ лийэ

Тэний 11 майыштэ Тошто-Торйал кыдалаш школ дэн Кузнэч пэлэ кыдалаш школ волэйбол дэнэ ÿчашышт. Модышышто 2:0 счот дэнэ Тошто - Торйал кыдалаш школ сэнгэн.

Р. Ондрэ.

Футбол дэнэ модыч

Шукэртэ огыл Ронгго кыдалаш школын футбольный к о м а н д ы ж э райцэнтрысэ сборный футбольный командыжэ дэнэ вашлийыч. Ронгго кыдалаш школ командэ 14:0 счот дэнэ модын нальэ.

Футбол дэнэ модмаштэ Кузнэцовский пэдучилищын (Йошкар-Ола район) командыжэ Ронгго кыдалаш школ командым 10:0 счот дэнэ, волэйбол дэнэ 2:0 счот дэнэ сэнгыш. **Павлов.**

Оборонный значоклан нормым сдатлат

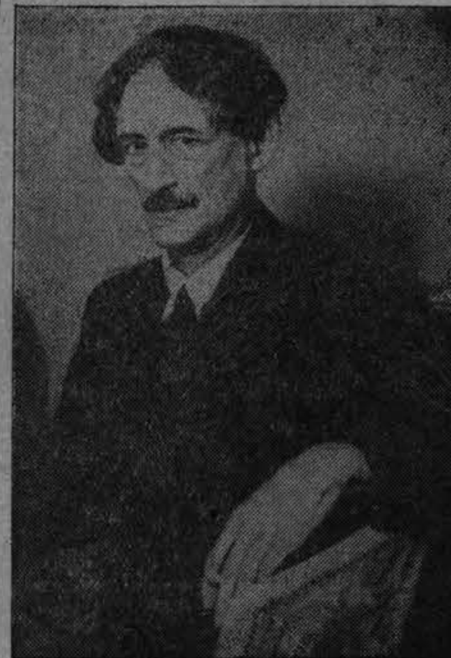
Ронгго кыдалаш шолышто оборонный значоклан нормо сдатлымашым сай шындымэ. Кызыт тунэмшэшамыч БГТО значоклан 30 йэнг, ГТО значоклан 12 йэнг кэнгэж нормым сдатлэныт. Тунэмшэ-шамыч т у г а к ПВХО дэн ГСО значок-шамычлан нормым сдатлат.

С. И. Павлов.

АНРИ БАРБЮС

Знамэнитый французский писатэль Анри Барбюс 1874 ийыштэ шочын.

Анри Барбюсын колымэк французский компартийлан соболэзнованым каласымыжла Сталин йолташ тудым француз калыкын выдайущий писатэльжэ манын характэризоватлэн. Тудо тидэ кÿкшö аклымашым тичмашынак заслужитлэн.

Писатэль сэмын Барбюс пэрвой кана 1895 ийыштэ выступатлэн. Тунам тудо „Плакальщицы" лÿман почэламут-шамычан кнагам лукпын. Тидэ кнагаштэ поэт дэйствитэльностьым чын ончыктэн кэртын огыл. Тиддэч вара Барбюс шуко жап мартэн илышыштэ лийшэ кучэдалмаш дэч, классовый схваткэ дэч öрдыштö шога да илыш дэч ойырлалтшэ йэнгым сÿрэтла.

4 августышто 1914 ийын Анри Барбюс Парижыштэ Альбэр дэльа Паран урэмыштэ призывной пунктын мобилизацонный ÿстэл ончылнэжэ шогэн да листокым заполньатлышэ писарьлан диктоватлэн:

— Барбюс Анри. Ылнэ ик ий. Доброволэц.

Тунам тудо чылалан палымэ поэт улмаш. Йиготшо шот дэнэ тудым армийыш налшашлык огыл ылье. Но тудо чыла эртышэ илышыштэ лийшэ йонгылышым сулэн налаш фронтыш, окопыш доброволэц, рьадовой салтак лийын кайаш рэшитлэн. Окопышто тудо „В Огнэ" лÿман кнагам возэн. Тидэ пашазэ дэн шэмэр крэсаньыклан энгэк кондымыжо да кнагаштэ пэрвой кана сарын осаллыкшэ нэргэн настойащэ чын ончыктымо.

Тидэ кнагам Владимир Ильич Лэнин лудын да моктэн. Тудо руш йылмэ дэнэ Кугу Пролэтарский рэволуций лийме мöнгак пэчатлалт лукталтын.

Барбюс французский коммунист-шамыч дэнэ кэлшэн. Тудо коммунистичэский газэтыш возаш тÿнгалын. Кунам французский буржуазный правитэльствэ Французсэ Коммунистичэский партийын чыла политбÿро члэн - шамычым „госуд рствэннэ измэнылан" титаклэн арэстоватлэн, Барбюс „Юманитэ" коммунистичэский газэтын рэдакторжо Байан Кутьйурьэ дэк толынат, кычкыралын:

—Шэргакан тэн, мый чыла тэндан улам!..

Барбюс коммунист партий радамыш 1923 ийыштэ пурэн.

1926 ийыштэ Барбюс Балканыш, Болгарийыш кайэн. Тушто фашист-шамыч озаланэныт. Луаткандаш тÿжэм замэчатэльный, мужэствэннэ йэнг вуран фашистский тэррорын жэртвышт лийын вуйыштым пыштэныт. Барбюс Болгарий мучко коштын савырнэн. Тудо болгарский оласэ пашазэ кварталлаш коштын, тушто йорло кватирыштэ илышэ-шамыч дэнэ кужын мутланэн. Тудо курыклаштэ коштын, кÿтычö-шамычын тул воктэныжт шин чылтын, крэсаньык-шамычын илышыштым палэн налын.

Фашистский э л л а ш т э илыш лÿдмашан улмаш. Барбюсын кажнэ тошкалмыжым полиций шэкланэн.

Тужэч пöртылмэк тудо „Палачий" лÿман кнагам возэн. Тидэ кнага фашизмын варварский чурийжым правдивый ончыктышо ойлымаш.

Вашкэ Барбюслан шкэ шонымыжым шукташ вэрэштын. Тудо Совэт Ушэмыш толын.

СССР-ыштэ чыла вэрэат Анри Барбюс йолташ-шамычын куанэн саламлымыштым ужын тангла кид кучэн да пэрвой кана лÿдэгызэ мом ойлаш шонымыжым мутланэн кэртын.

СССР-ыштэ Барбюс Горькийым угыч вашлийын. Чыла шкэ вийыштым чэлоэчэствын пийаллыкшэ вэрч кучэдалаш пушо кум кугу писатэль—Горький, Ромэн Роллан да Анри Барбюс шукэрсэк кугу да пэнгыдэ кэлшымаш дэнэ кылдалтын улмаш.

Найомно троцкистский выродко-шамыч Горькийым пуштыныт. Француз троцкист - шамыч Барбюсым травитлэныт.

Барбюс ик кана вэлэ огыл СССР-ыш толын. Тудо мэмнан социализм вэрч кучэдалмынам, мэмнан партийын мудрый политикыжым тунэмын.

Колымэшкыжэ Барбюс шкэ шонымыжым пуктэн—„Сталин" лÿман кнагам возэн. Тидэ кнагаштэ тудо чыла тÿньасэ шэмэр калыкын вождьшо—Вэликий Сталин нэргэн ончыктэн. Кнагаштэ Б а р б ю с шкэнжын партий вэк, пашазэ класс вэк, коммунизм вэк уло чонжо дэнэ йöратымыжым ончыктэн пуэн.

Барбюс 1935 ийын 30 августышто Москоэш колэн.

Комсомолэц-шамыч примэрный улыт

„Москва" колхозышто (Морко район) РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньым колхозник-шамычлан комсомолэц-шамыч умылтарат. Комсомолэц-агитатор Олэпов Алэксандр избиратэльный закон умлантарымаштэ моло комсомолэц-шамычлан примэрым ончыкта. Комсомолэц-шамыч кокла гыч Смирнов М., Иванов К., Смирнов И. молат избиратэльный законым сай туныктат.

Смирнов Аркадий.

„Азин" колхозышто (Ронго район) избиратэльный законым умылтарашлан кум кружокым организоватлымэ. Кружок-шамыч пашам сай ыштат. Агитатор кокла гыч пашам эн сайын комсомолэц Загайнов Григорий ышта. Тудо РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньым умылтарымэ дэч посна мэждународный положэньым умылтара.

Загайнов Миклай.

„Тумэр" колхозышто (Кужэнгэр район) избиратэльный закон туныкташ агитаторлан туныктышо-комсомолэц Щэрбаковым шогалтымэ. Щэрбаков йолташ шкэ пашажым сай шуктэн шога. Тудо чылажэ ныл заньатийым эртарэн. **Колэсников К.**

Йошкар - Ола пэдрафакыштэ РСФСР дэн Марий АССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньэ тунэммаш чыла кружокыштат активнэ эртаралтэш. Избиратэльный законым пропагандист Айбэрдин йолташ сай туныкта.

Иашкунич.

Комсомольский организаций шаланымашкэ шуын

„Чобык" колхозышто (У-Торйал район) комсомольский организацийын пашажэ йӧршэш шулэн. Комсорг Шивцэв организацийым ок вуйлатэ. Тудо эртак йӱын коштэш. Моло комсомолэц - шамычымат йӱмашкэ шупшэш.

Комсомольский организацийыштэ нимогай воспитатэльный паша ок ышталт. Комсомолэц Чэмэков К. дэн Сапайэв вождь-шамычымат огыт палэ. Члэнский взносым тӱлымаш паша пытырак начар. Комсомол организаций кушмо олмэш изэмэш вэлэ. 15 комсомолэц гыч улыжат 8 йӧҥ гына кодын. Молышт шаланэн пытэныт.

Умбакыжэ „Чобык" колхоз комсомольский организацийыштэ пашам сайэмдыман. Тыштэ У - Торйал райкомоллан комсомольский организацийын пашажым сайэмдаш полшыман.

В. Май.

„У йал" колхоз пэлэнсэ (Сотнур район) хоровой кружок колхозный клубышто хор дэнэ выступатла.

Фото Сэмьоновын.

ТӦР ПРАВАН УЛАМ МЫИ ИЗБИРАТЭЛЬ

Ой кузэ гын ом муралтэ тачэ,
Шӱмышкэм куанжэ тэмын тич.
Латкандаш ийаш рвэзэ качын,
Лэктэш шолын рвэзэ шӱм гыч стих.
Тыштэ улшо кэч можат шкэнан вэт
Колхоз нур, чодра, стэпла да вӱд.
Мландэ вач тушманым ӱштына мэ
Курымлан эртэн пичкэмыш йӱд.
Мый ужам кумда пэлэдшэ элым,
Ончалам... куан дэнэ мурэм.
Йонгатан пэрэм кӱслэ кылэмым
Иырым йыр шарла чэчэн йӱкэм.
Тӧр праван улам мый избиратэль
Тӱҥалам совэтышкэ сайлаш.
Мый палэм вэт, рвэзэ избиратэль
Кӧм сайлаш да кӧн вэрчын йӱклаш.
Конституций мэмналан пуалтын
Кэчэ дэчын шокшын ырыкта.
Рвэзэ шӱмым тулгай тарваталын
Пийал мурым чаплын мурыкта.
Савыральэ элым вурс гай элыш
Нимогай тушман ок кэрт сэнгэн.
Сталин вождьын ойжо дэн пэлэдын,
Илышна моткоч кумдан шарлэн.
Мэмналан пийал кондалшэ Сталин
Мэмнак дэчын пэрвой кандидат.
Илышкажын шӱмжӧ мудрый Сталин
Сталин вэрч йӱкэм пуэм мыйат.

Чалай Васлий.

1938 ий, май. Йошкар-Ола.

„У АЗЙАЛ" КОЛХОЗ ПЭЛЭДЭШ

Сотнур дэч вич километр ӧрдыштӧ, Курша корэмын шола вэлныжэ Ӱлыл Азйал йал шуйнэн возын. Тидэ йалэш 1933 ийыштэ 15 сурт дэнэ „У Азйал" колхозым организоватлымэ. Кызыт колхозын киндэ амбаржэ, имньэ вӱта, сӧсна фэрмэ, машина сарай, чаплэ клубшо уло. „У Азйал" колхозым нинэ стройко-шамыч сӧрастарат.

„У Азйал" колхоз кажнэ кэчын кушкэш, пэнгыдэмэш. Колхоз дэнэ пырльа колхоз члэн-шамыч кушкыт. Колхозышто 7 туныктышо, 12 йӧҥ совэт пашаштэ, кугу школлаштэ тунэмыт, Йошкар Арийыштэ 9 самырык колхозник-шамыч служитлат.

Ожно Ӱлыл Азйалыштэ крэсаньык-шамыч киндэ дэч посна, йӧсланэн илэныт. Дэсьатина мландэ гыч 30-40 пут киндым гына налыныт. Тунам нимогай агротэхник лийын огыл.

Кызыт колхоз пасу йӧршэш вашталтын. Йал озанлыкыштэ агротэхника кугу рольым модэш. Тидэ кӱкшӧ урожай налаш кугун полша. „У Азйал" колхоз 1937 ийыштэ районышто урожайность дэнэ пэрвой вэрым налын. Кокла шот дэнэ ик гэктар мландэ гыч 17 цэнтнэр утла пырчан шурным налмэ. Колхозник-шамыч ик трудодэньлан 7 килограмм гыч киндым, 10 килограмм гыч парэнгым, молымат налыныт.

Социалистичэский пасушто стахановэц - шамыч кушкыт. Тэвэ Мартьакова Йэлизавэта, Макаров А., Осипов В., Алэксандров И., Алэксандров Г. да молат стахановэцлан шотлалтыт. Нуно йатыр киндым налыныт.

62 ийаш Димитриэв Микалым районышто вэлэ огыл, рэспубликыштат палат. Тудо ныл ий старший коньухлан пашам ышта. Кодшо ийын 25 чомам ончэн куштэн. Кызыт тудым Нижнэ-Азйальский участковый избиратэльный комиссий прэдсэдатэльлан выдвигатлымэ. Тудо пашам сай ышта.

Колхоз илыш кэчын уланэш, культуранэш. „У Азйал" колхоз большэвистский колхозыш савырна.

Сталинский урожай вэрч большэвикла кучэдалмылан кӧра „У Азйал" колхозлан Всэсоюзный сэльскохозьайствэнный выставкын „Зэрно" павильоныштыжо участвоватлаш правам налын. Тидэ, кугу сэнымаш партий дэн правитэльствын да личнэ Сталин йолташын вуйлатымыжэ почэш ышталтын.

Бэрэзин Клиш.

СТАХАНОВЭЦ-ШАМЫЧ КУШКЫТ

Торйал район „Ушэм-Нур" колхозышто шошо ага жапыштэ йатыр у стахановэц-шамыч кушкыч. Тэвэ куралшэ бригадыштэ Романов М. 0,75 га олмэш 1,05 гам, Прозоров Ф. 1,04 гам, Родыгин В. 1,03 гам куралыт. Пашаштэ самырык рвэзэ-ӱдыр-шамыч поснак ойртэмалтыт. Тэвэ комсомолка Самсонова П. кэчаш нормым 150-160 процэнтлан тэмэн шога. Комсомолэц Торощин Павыл „Зигзал" шӱрэ дэнэ 5 га олмэш 6,5—7 гам шӱра.

Б. Гэрман.

КАПИТАЛИСТ ЭЛЛАШТЭ

Гэрманий Чэхословак ӱмбак кэржалташ йамдылалтэш

Йэвропын тӱрлӧ пунктлажэ гыч французский пэчатьыш Чэхословакий шотышто Гэрманийын лишыл жаплан шонэн пыштымыжэ нэргэн пэш лӱдыктышӧ увэр-шамыч пурат. „Эвр" газэт тыгэ воза: „Бэрлинын дипломатичэский круглаштыжэ тыгэ ойлыштмаш шокта: Гитлэр Муссолини дэч кӱлэш гай гарантийым налмэк, Чэхословакий ваштарэш интэрвэнций тӱҥалмэ кэчым опрэдэлитлашлан шкэнжын пӱтынь штабшым погэн".

„Юманитэш" Пэри тыгэ возэн: „Гитлэровский Гэрманий могыр гыч, ала лишыл жапыштак, сэнсационный актым вучаш кӱлэш манмым пэнгыдэмдышэ свэдэньым эн ӱшанлэ источник гыч мый налынам".

Гэрманий дэн Манчжоу-Го коклаштэ договорым подписатлымэ

12 майыштэ Гэрманий дэн Манчжоу-Го коклаштэ дипломатичэский дэн консульский отношэньым ыштымэ нэргэн договорым подписатлымэ.

Бэльгийский правитэльствэ отставкыш лэктын

Брӱсэль гыч (Бэльгийын столицыжэ) увэртарымэ почэш, Жансонын вуйлатымэ бэльгийский правитэльствэ отставкыш лэктын.

У правитэльствым сформироватлаш Спааклан кӱштымӧ. Спаак—социалистичэский партийын члэнжэ, Жансон кабинэтыштэ иностраннэ паша министр ыльэ.

Пионьэрский пашам йӧратат

Тошто-Торйал кыдалаш школын пионьэр вожатыйжэ-шамыч: Горбунов, Камашэва, Соколов И. шкэ отрьадыштышт пионьэрский пашам сайын ыштат. Нуно отрьадной сборышто пионьэр - шамычын активностьыштым нӧлтат. Тушто вождь-шамычын илышыштым, испанийсэ да китайысэ событийым, зоркий пограничник-шамычын гэроизмышт нэргэн, Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн умылтарат. Паша план почэш ышталтэш. Кызыт пионьэр-шамыч испытанийлан йамдылалтыт. Нуно испытанийым „хорошо" да „отлично" отмэткэ дэнэ сдатлаш тӱҥалыт.

Р. Ондрэ.

Отв. редактор— Г. М. ЭРСКИЙ.

Адрес редакции: Мар. АССР, г. Йошкар Ола, Дом Совэтов, 4 этаж, комн. № 74, телефон № 90. | Упол. Главлита Мар. АССР А—533. Тираж 3000 экз. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.